

برای آگاهی از دیدگاه جامعه‌ی سنتی نسبت به تعزیه، بخش‌هایی از کتاب وسایل مظفری، نوشته‌ی سید علی یزدی را در خصوص فیض و فضیلت‌های تماشای تعزیه نقل می‌کنیم. وی از علما و مشرعیان دوره‌ی مظفرالدین شاه بوده و کتابش را با هدف پیشبرد آیین تعزیه نگاشته است و در آن بر ضرورت گریستن، اهمیت تشبیه، ارزش آزادی اراده و اختیار، و ارتباط انتزاعی این عوامل در مصائب تأکید می‌ورزد:

«شایسته است که شیعیان در گریستن و تماشای عزاداری این شخص بزرگ [امام حسین] انتظار ارج و پاداش اخروی نداشته باشند. دل‌بستگی فرد به هویت شیعه و عشق به حسین است که فرد را به گریه و می‌دارد و نه چیز دیگر. خلوص نیت و صداقت احساس سبب می‌شود که فرد تسلط خود را از دست داده و اشک از چشمانش جاری شود، نه اندیشه‌ی پاداش و کسب سود و امتیاز و رهایی از کفر. آیا شیعه‌ای معتقد با چنین خلوص و ایمانی می‌تواند با شنیدن شرح مصائب این مرد بزرگ، شکیبایی کرده و نگرید؟ آیا همین که انسان احساس کند به انمهی شیعه در ارتباط است و خود را از آنان بداند برای گریستن وی کافی نیست؟ آیا این فرموده‌ی امام حسین که «من کشته می‌شوم تا آنها بگریند» برای سرازیری اشک شیعیان کفایت نمی‌کند؟ آیا این سخن امام جعفرصادق(ع) برای گریستن کفایت نمی‌کند که «برادر، نمی‌خواهی فاطمه را در گریستن برای حسین همراهی کنی؟» آیا تشبیه بندگان کامل خدا (معصومین) برای سرازیر شدن اشک کافی نیست؟ آیا درست است که تمام خلائق خدا بگریند و ضجه بزنند و تحت تأثیر آلام این افراد قرار گیرند، اما شیعیانی که ادعای شیعه بودن دارند و می‌دانند که حسن برای رسیدن به رستگاری این مصائب را برگزیده، شکیبایی پیشه کنند؟ آیا از نشان ندادن حسن همدردی با پیامبر خدا، علی، فاطمه، حسن و سایر معصومین که بندگان محبوب خدا هستند و شبیه شدن به امویان، خشنودید؟»

اصل فلسفی آزادی اراده چگونه در تعزیه بازتاب یافته است؟ ملاحسین واعظ کاشانی در مقتل خود به عنوان روضه‌الشهدا به نقل از مقتل خوارزمی در باب فرجه خواستن حسین در عصر عاشورا و پیشنهاد آن شب او به یارانش، چنین می‌نویسد:

«تاسوعا گذشت و شب عاشوا رسید. حسین سپاه خود را فرا خواند و به فصاحت بر آنان سخن راند. پس از حمد خداوند به آنها گفت: «آگاه باشید من شما را از سوگندی که به وفاداری من خورده‌اید رها کردم و خواستم فرصتی و مهلتی داشته باشید... حال هر یک از یاران من دست یکی از اهل بیتم را بگیرد و در این صحرا پراکنده شود تا از ظلم و مصیبت رهایی یابد. گمان من این است که این قوم اگر مرا تنها ببیند شما را طلب نخواهند کرد.»

میرزا محمدتقی، از رجال مذهبی متنفذ دوره‌ی فتح‌علی شاه، تعزیه‌های بسیاری نوشته است. یکی از آنها درباره‌ی «مهلت خواستن امام حسین» است که در اینجا بخشی از آن را که در سال ۱۲۶۱ هجری نوشته شده است، نقل می‌کنیم:

حسین خطاب به عباس:

«بدان چرخ ستمگر سخت در قصد من است امشب مخالف را به پنهان وقت غوغا کردن است امشب یقین دامن کن این دشت بلا من جان نخواهم برد دلی بر سر مرا شوق عبادت کردن است امشب روزم فردا سوی بزم وصال دوستان یکسر اگر نالم ز غم منعم مکن حق با من است امشب محبت کن برادر رو به سوی این سعد این دم بگیر از بهر من مهلت، شب غم خوردن است امشب بگو امشب حسین خواهد وداع یاوران گوید نه وقت جنگ باشد، وقت مهلت دادن است امشب»

عباس خطاب به لشکر:

«ای لعین ستم‌پیشه‌ی جفاکار

مگر تو شرم نداری ز احمد مختار

شب است و جمه دد و دیو و دام در خوانند

تو بی‌جا به حسین چند می‌کنی آزار

تو غافل‌ی ز نشان و جلالتش گویا

نه منکری که بود سبط حیدر کرار

برادرم به عبادت نموده میل امشب

طلب نموده ز تو مهلت اندر این شب تار»

شمر خطاب به عباس:

ای جوان که گمشده آرام تو

این زمان اینجا رسید پایان تو

می‌کشم من این زمان اهل تو را

من به پنجا به حسین چند می‌کنی آزار

من به طوفان غضب برمی‌کنم

تخته‌های هستی یاران تو

تا ز درد و آه و آن رنج عظیم

بر کشد بر آسمان افغان تو

لشکر:

ای بزرگان این جفا و ظلم چیست؟

آسمان بر این جفا خواهد گریست

چون که اوی است برترین فرماندهان

زاده‌ی دخت نبی، نور جهان

آب او هست حیدر جویای رزم

کز وغایش می‌روند شیران به هزم

تعزیه و فلسفه‌ی آن

مایل بکتاش

ترجمه از نسخه‌ی انگلیسی (از مجموعه‌ی پیتر چلکوفسکی): فاطمه باقری

بخش سوم و پایانی

کز شما گر ملحدی خواهد زمان

می‌دهید او را به یک چندی امان

اولادِ بهترین پیغمبران

او همین شب را همی خواهد امان

از چه رو با وی کردید دشمنی؟

ای همه کفتار دل سخت دنی

عمر سعد:

ای همه جنگاوران، پیر و جوان

ما همی دادیم امشب را امان

چون که خورشید بردمد فردا ز کوه

جنگ آغازاید با قرّ و شکوه

باز بارید بارانی از بلا

پر ز درد و پر ز رنج و پر عنّا

آنچه را دیدی جوان رزمجوی

رو به یاران و حسبت بازگویی

عباس خطاب به امام حسین:

«برادر آن چه فرمودی به جا آوردم از یاری

قدم نه اندر آن کاری که اینک در نظر داری»

امام حسین:

«خطاب من به شما ای مهاجر و انصار

موالیان من زار از صغار و کبار

تمام زین غم جانسور باخبر باشید

که رفت روز وصال و شب فراق رسید

علی‌الصباح مرا کوفیان زشت و پلید

ز ضرب تیغ جفا تشنه لب کنند شهید

شهید ظلم نمایند یاورانم را

تمام اهل و عیال مرا کنند اسیر

به ناقه‌ها نشانند با غل و زنجیر»

یاران:

«چه روی داده تو را ای غریب وادی غم؟

که می‌کنی ز جگر آه سوزناک این دم

خدا نکرده مگر دست شسته‌ای ز جهان

که غیر حرف جداییت نیایدت به زبان [...]»

شویم ما به فدای تو امام هدی

مزن تو فال بدی بهر ما در این ماوا

چرا که ما همه با خود امیדה داریم

به اشتیاق وطن روز و شب در آزاریم

خدا نکرده میادا که نامید شویم

در این زمین بلا تشنه لب شهید شویم»

امام حسین:

«ایا کریم خداوند قادر ذوالمن

بین به حالت من در میانه‌ی دشمن

که من به کرب و بلا ای کریم بی‌همتا

عطا شده

از آنها سلب گردد، و هر چند رفتار فرد شر محسوب شود، اما ثانیاً و بالعرض خیر است؛ چرا که حکمت الهی، خواهان اراده و آزادی نوع بشر است و تعلق اراده‌ی الهی به آزادی اراده و اختیار بشندگان ربطی به تعلق اراده‌ی خداوند به اعمال خیر یا شر ندارد و ارتباط این افعال به خدا تنها در عدم سلب اختیار از انسان است.»

وی در کتاب مجالس حسینیه‌ی حین تشریح و رد اعتقاد اشاعره درباره‌ی جبر و تقدیر، و تفویض اراده در معتزله و تبدیل آن به اصل آزادی اراده در عقاید شیعه، می‌نویسد:

«خواجه نصیرالدین طوسی در شرح رساله می‌گوید: اراده‌ی انسان دلیل بی‌واسطه‌ی عمل اوست، اما اراده‌ی خداوند علت بعید آن است، اشاعره توجه خود را به علت بعید معطوف داشتند، به جبر معتقد گشتند و معتزله به علت بی‌واسطه استناد داشته به تفویض اختیار معتقد شدند. حقیقت امر آن است که وقوع یک عمل به ترکیبی از هر دو اراده بستگی دارد، همانطور که باقرالعلوم (دانای خاندان پیامبر) فرموده است لاجبر و لاتفویض بل امر بین‌الامرین. شیعیان امامیه، معتزله و متکلمان معتقدند که حسن و قبح اعمال عقلی است و اشاعره معتقدند که شرعی است. مفهوم فعل ختن آن است که خدا به تبع او هر فرد بالقی فاعلش را مستحق تکریم و پاداش و فعل قبیح آن است که خدا و به تبع او هر فرد بالقی فاعلش را مستحق مجازات و نکوهش بداند. به یقین، اشاعره در این زمینه سهو کرده‌ند چرا که صدور فعل قبیح را از سوی خدا جایز دانسته‌اند و انحراف و فساد این مذهب بر خردمندان آشکار است و ضرورتی در آوردن دلیل برای اثبات بیگانگی آنها از شناخت خدا لازم نمی‌نماید.»

نظام‌الملمسا معتقد بود که شرح واقعه‌ی کربلا در مراسم تعزیه یکی از راه‌های نشان دادن خیر و شر است، وی در این رابطه نوشته است:

«از میان اعمال نیک: توسل به امام و سالار شهیدان و بحث از روزگار آن امام همام، برتر از هر کار دیگر است و مسبب تقویت و استحکام ستون آزادی و ایثار می‌شود. اصل، بنیان و گوهره‌ی دین، آزادی و ایثار است که در واقع ضرورتاً از راه همدردی و دلسوزی با امام و توجه به ظلم روا شده بر وی و خاندان او تقویت می‌شود.»

وی کتاب مجالس حسینیه را با آیه‌ای از قرآن به پایان رسانده که [به تعبیر او] بر درستی مراسم عزاداری محرم صحه می‌گذارد: «و سیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون» (شعر:۲۲۷)

کتاب طباطبایی که در استانتاه‌ی مشروطه منتشر شد، آگاهی و دیدی تازه از تعزیه به عنوان نمایشی در جامعه‌ی سنتی معرفی کرد که در درک تعزیه و استفاده‌ی زیبایی شناختی از آن بسیار مؤثر بود. وی با نقل از رساله‌ی دکتر ژوزف، مورخ معروف فرانسوی، نشان داد، که جامعه‌ی سنتی در ارزیابی زیبایی شناختی و پذیرش تعزیه به سطح بالاتری از زمان میرزا ابوالقاسم قمی رسیده است.

اکنون بدون هیچ توضیحی بخش‌هایی از این رساله را که سندی مهم درباره‌ی فرهنگ نمایشی آن دوره محسوب می‌شود، نقل می‌کنیم:

«از امور سیاسی که رهبران شیعه آن را در لفاظه‌ی مذهب پوشانده و با آن توجه قلبی شیعیان و دیگران را جلب کرده‌اند، همانا تقلید از اصول تئاتر به عنوان شبیه و تعزیه است در سوگواری حسین.

خردمندان هندوستان اولین کسانی بودند که تئاتر را بخشی از آداب پرستش خود قرار دادند که شرح دلائل آن خارج از بحث ماست. سپس اروپایی‌ها رنگ و بوی سیاسی به آن دادند و موضوعات و مسایل مهم سیاسی را وارد عرصه‌ی تئاتر کردند تا به این ترتیب ذهن تمام طبقات جامعه را جذب کرده و بر آنها غالب شوند.

به تدریج این کار مصداق ضرب‌المثل با یک تیر دو نشان زدن شد. به دیگر سخن، از تئاتر هم برای آرامش اذهان و هم جذب حمایت مردمی استفاده شد. شیعه، از نظر سیاسی، از این طریق به منفعت رسید و توانست به هنر نمایش، رنگ و بویی دینی بخشد.

تعزیه و شبیه، تأثیر قابل توجهی بر اذهان افراد طبقات مختلف جامعه می‌گذاشت. آشکار است که از یک سو مراسم روضه‌خوانی و شرح مصایب و ظلم‌هایی که به حسین روا شده و همچنین نقل قصه‌ها و احادیثی که برای گریاندن مردم در مصایبی که خاندان پیامبر متحمل آن شده بودند و از سوی دیگر نمایش این وقایع که با تمسک به آن مصایب این خاندان به نمایش درمی‌آمد، بسیار بیشتر از آنچه انتظار می‌رفت در تقویت عقاید طبقات مختلف مردم مؤثر بود.

شبیه نمایش‌های خود را به شکل‌های مختلفی اجرا می‌کرد. گاهی در محافل خاص و اماکن محافظت شده [چرا که در این مراسم جز شیعیان نیز شرکت می‌کردند] نمایشی خاص به وجود آورده و بعدتر [این شکل از نمایش] به خیابان، بازار و سایر نقاط و حتی فرقه‌های دیگر راه می‌یافت.

به تدریج این نمایش‌ها از نسوی تمام طبقات مختلف جامعه و سایر فرق اسلامی مورد توجه قرار گرفتند و حتی برخی از هندوها نیز در اجرای نمایش‌های مذهبی با شیعیان همراه شدند. لازم به ذکر است که اصول نمایشی و اجرای شبیه در مذهب شیعه در دوره‌ی صفویه و با حمایت شاهان آن سلسله قوام و تکامل یافت.

علمای شیعه نیز به تدریج این عمل را تأیید آن را مشروع قلمداد کردند.» باید اضافه کنیم که مقاله‌ی مذکور نخستین بار در روزنامه‌ی حبل‌المتین، دومین بار به عنوان ضمیمه‌ی رساله‌ی سیاست حسینیه نوشته‌ی فتح‌الله خان ظفرالله سردار مؤید (۱۲۲۸ ه‍.ق/ ۱۹۱۰ م) و برای سومین بار با همین عنوان در ۱۳۳۱ ه‍.ق/ ۱۹۳۱ م به دست میرزا محمدخان غفاری کاشانی اقبال‌الدوله که چاپ رسیده است، نسخه‌ی اخیر به رایگان منتشر و در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفت.

آگهی مناقصه

نوبت اول: ۱۳۹۷/۶/۲۴
نوبت دوم: ۱۳۹۷/۶/۳۱
شهرداری مبارک‌آباد در نظر دارد از طریق برگزاری مناقصه عمومی انجام عملیات خدمات شهری شامل (ایجاد، توسعه و نگهداری فضای سبزی، جمع‌آوری زباله و رفت و روب معابر سطح شهر و همچنین تأمین نیروهای مورد نیاز شهرداری) را به صورت حتمی به شرح زیر به بخش خصوصی واگذار نماید.

۱-محل اجرا: محدوده خدماتی شهر مبارک‌آباد

۲-مدت اجرا: یک سال از تاریخ ۱/۸/۱۳۹۷

۳-محل اخذ اسناد مناقصه و تسلیم پیشنهادات: شهر مبارک‌آباد- امور مالی شهرداری تلفن ۰۷۱۵۴۵۶۶۰۱۲

۴-تاریخ شروع فروش اسناد: ۲۴/۷/۱۳۹۷

۵-آخرین مهلت تحویل پیشنهادات: ۱۰/۷/۱۳۹۷

۶-تاریخ بازگشایی پاکات: رأس ساعت ۱۴ روز چهارشنبه ۱۱/۷/۱۳۹۷

۷-به مدارکی که فاقد امضاء، مخدوش و مدارکی که بعد از انقضا مدت مقرر در این آگهی واصل شود مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۸-مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ ۵ درصد قیمت برآوردی

۹-نوع تضمین شرکت در مناقصه: ضمانت‌نامه بانکی در وجه شهرداری مبارک‌آباد یا واریز به حساب جاری سپرده ۳۵۰۰۲۶۵۳۱ شهرداری نزد بانک کشاورزی

۱۰-اعتبار طرح از محل بودجه جاری شهرداری می‌باشد.

۱۱-سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه درج شده است

۱۲-حق‌الدرج دو نوبت آگهی در روزنامه به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

روابط عمومی شهرداری مبارک‌آباد

آگهی

آگهی مزایده

نوبت اول: ۱۳۹۷/۶/۲۴
نوبت دوم: ۱۳۹۷/۶/۳۱

شهرداری مبارک‌آباد در نظر دارد از طریق برگزاری مزایده عمومی نسبتب به فروش یک قطعه زمین واقع در بلوار امام خمینی(ره) با کاربری تجاری به شرح زیر اقدام نماید:

۱-محل اخذ اسناد مزایده و تسلیم پیشنهادات: شهر مبارک‌آباد، دبیرخانه شهرداری تلفن ۰۷۱۵۴۵۶۶۰۱۰

۲-قیمت پایه: براساس قیمت کارشناس رسمی دادگستری که در اسناد مزایده مشخص می‌باشد.

۳-آخرین مهلت تحویل پیشنهادات: ۱۰/۷/۱۳۹۷

۴-تاریخ بازگشایی پاکت‌های مزایده: ۱۱/۷/۱۳۹۷

۵-به مدارکی که فاقد امضاء، مخدوش و مدارکی که بعد از انقضاء مدت مقرر در این آگهی واصل شود مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۶-مبلغ تضمین شرکت در مزایده: ۵ درصد قیمت برآوردی که در اسناد مزایده مشخص می‌باشد.

۷-نوع تضمین شرکت در مزایده: ضمانت‌نامه بانکی در وجه شهرداری مبارک‌آباد یا واریز به حساب ۳۵۰۰۲۶۵۳۱ به نام شهرداری مبارک‌آباد نزد بانک کشاورزی

۸-سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مزایده درج شده است.

۹-هزینه دو نوبت آگهی در روزنامه به عهده برنده مزایده می‌باشد.

۱۰-شهرداری در رد یا قبول کلیه پیشنهادات مختار است.

روابط عمومی شهرداری مبارک‌آباد